

ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUDEN VII KANSALLINEN SEMINAARI

Teema: Turvallisuustaitoiset ammattilaiset

4.–5.9.2025 Vaasa ja Teams

Seminaari on maksuton ja avoin kaikille. Tervetuloa!
Ilmoittaudu viimeistään 23.8., jos osallistut paikan päällä ja
1.9., jos osallistut Teamsin kautta.

Sessiot

- I Turvallisuustaitojen kouluttaminen muuttuvassa työelämässä
- II Simulaatiot ja posteriesitykset
- III Yksilön kyvykkyys ja turvallisuuskulttuurin vahvistaminen organisaatiossa
- IV Digitaalisuus, taidot ja turvallisuus: Yhteinen kehityspolku
- VI Tekoäly ja turvallisuus: Etiikka, osaaminen ja oikeellisuus
- VII Turvallisuus, lääketiede, hoitotyö ja sosiaalityö: Asiakkaan ja potilaan tulevaisuus muuttuvassa maailmassa

Ohjelma ja ilmoittautuminen:

www.asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi

Puhujat:

Stina Wallin, Åbo Akademi | Tuija Ikonen, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Toni Boren, Vamia | Sini Eloranta, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Hanna Tiirinki, Turun yliopisto | Dinah Arifulla, Opetushallitus | Salla Seppänen, Laurea | Hanna-Leena Melender, HUS | Susanne Salmela, Pohjanmaan hyvinvointialue | Christoffer Ericsson, Arcada | Minna Halinen, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Heli Ylihärstilä, Pohjanmaan hyvinvointialue | Hanna Toiviainen, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Christian Danielsson, Socialstyrelsen | Teemu Reiman, VTT | Laura Valli, Resilienssikoulu | Antti-Jussi Ämmälä, Terveystalo | Sinikka Sihvo, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Johannes Halttu, Turun ammattikorkeakoulu | Outi Tuominen, Varha | Mira Vidén, DigiFinland | Suvi Einola, Pohjanmaan hyvinvointialue | Satu Koskela, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Kari Kivinen, Faktabaari EDU | Jarmo Pulkkinen, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue | Jyrki Nummisto, Aalto-yliopisto | Kirsi Juvila, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Eija Savelius-Koski, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus | Samuel Salovaara, Lapin yliopisto | Juha Auvinen, Oulun yliopisto | Tarja Kvist, Keski-Suomen hyvinvointialue | Anne-Maria Saglam

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

III Yksilön kyvykkyys ja turvallisuuskulttuurin vahvistaminen organisaatiossa

Puheenjohtajat

Hanna Tiirinki

Hyvinvointipalvelujärjestelmän dosentti, terveystieteiden tohtori
Työelämäprofessorina sosiaalitieteiden laitoksella Turun yliopistossa
Johtavana tutkijan sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuustutkinnassa OTKES:ssa

Tuija Ikonen

Johtaja, LT, potilasturvallisuuden professori
Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus, Turun yliopisto

Seminaarin hashtagit

#aspotseminaari2025

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VII kansallinen seminaari - Turvallisuustaitoiset ammattilaiset 4.–5.9.2025

Torstai: Turvallisuustaitojen ylläpitäminen ja kehittäminen

9.00–9.30 Ilmoittautuminen ja aamukahvit

9.30–11.30 Sessio I | Turvallisuustaitojen kouluttaminen muuttuvassa työelämässä

Puheenjohtaja: Stina Wallin, universitetslektor i vårdvetenskap, Åbo Akademi ja Tuija Ikonen, johtaja, Asiakas- ja Potilasturvallisuuskeskus, Professori Turun yliopisto

9.30–9.45 Tervetulosanat

Toni Boren, koulutuspäällikkö, Vamia

9.45–10.00 Ylihärsilä, kehittämissyylilääkäri, Pohjanmaan hyvinvointialue

10.00–10.15 Kokemuksia asiakasturvallisuuden opetuksesta sosiaalityöntekijäkoulutuksessa

Hanna Tiirinki, työelämäprofessori, Turun yliopisto

10.15–10.30 Asiakas- ja potilasturvallisuus ammatillisessa koulutuksessa

Dinah Arifulla, opetusneuvos, Opetushallitus

10.30–10.45 SOTELIKA-verkosto edistämässä yhteispohjoismaisten kompetenssien käyttöönottoa

Salla Seppänen, johtaja, sosiaali- ja terveysalaysikkö, Laurea

10.45–11.00 Potilasturvallisuuden opetus lääkärikoulutuksessa

Tuija Ikonen, potilasturvallisuuden professori, Turun yliopisto

11.00–12.00 Lounastauko ja verkostoitumista

12.00–14.00 Sessio II | Simulaatiot ja posteriesitykset

Puheenjohtajat: Hanna-Leena Melender, arviointiylihoitaja, HUS ja Susanne Salmela, kehittämissyylilääkäri, Pohjanmaan hyvinvointialue

12.00–12.30 Simulaatiot asiakas- ja potilasturvallisuustaitojen kehittäjänä

Christoffer Ericsson, YAMK koulutusvastaava lehtori, Ammattikorkeakoulu Arcada
Minna Halinen, koulutusyylilääkäri, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

12.30–14.00 Rinnakkaissessio:

Posteridesitykset (suullisten posteridesitysten sessio ja seinäposterit)

Moderaatit: Susanne Salmela, kehittämissyylilääkäri, Pohjanmaan hyvinvointialue ja Hanna-Leena Melender, arviointiylihoitaja, HUS

12.30–14.00 Rinnakkaissessio: Simulaatiototeutus eri tilassa läsnäolijoille

(kaksi ryhmää, jotka vaihtavat 45 min. jälkeen keskenään paikkaa)

Yksilön rooli simulaatio-oppimisessä. Oppijan ja opettajan näkökulma. Minna Halinen, koulutusyylilääkäri, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Simulaatio järjestelmien ja prosessien kehittämisvälineenä.

Christoffer Ericsson, YAMK koulutusvastaava lehtori, Ammattikorkeakoulu Arcada

14.00–14:30 Kahvitauko

14.30–16.00 Sessio III | Yksilön kyvykkyys ja turvallisuuskulttuurin vahvistaminen organisaatiossa

Puheenjohtaja: Hanna Tiirinki, työelämäprofessori, Turun yliopisto ja Tuija Ikonen, johtaja, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

14.30–14.50 Kompetens för säker vård – hur kunskap och färdigheter kan stärka säkerhetskulturen

Christian Danielsson, Medicinskt sakkunnig, Leg. läkare, Med. dr., Socialstyrelsen

14.50–15.10 Turvallisuuskulttuurin kokonaisvaltainen kehittäminen ja johtaminen

Teemu Reiman, dosentti, VTT

15.10–15.50 Resilienssi ja ammattilaisuus terveyden äärellä työskennellessä

Laura Valli, HT, HTM, VTM, AmO, Resilienssikoulu

15.50–16.00 Päivän kooste

VII nationella seminariet om klient- och patientsäkerhet - Säkerhetskompetenta yrkespersoner 4–5.9.2025

Torsdag:

Upprätthållande och utveckling av säkerhetskompetensen

9.00–9.30 Anmälan och morgonkaffe

9.30-11.30 Session I | Att utbilda om säkerhetskompetens i ett föränderligt arbetsliv

Ordförande: Stina Wallin, universitetslektor i vårdvetenskap (FD, Mag. Fysioterapi, FT), Åbo Akademi och Tuija Ikonen, direktör, Klient- och patientsäkerhetscentret

9.30–9.45 Välkomstord

Toni Boren, utbildningschef, Vamia

9.45–10.00 Mer klient- och patientsäkerhetskompetens via samarbete över organisationsgränserna

Sini Eloranta, ledande sakkunnig, Klient- och patientsäkerhetscentret

10.00–10.15 Erfarenheter av undervisning om klientsäkerhet inom socialarbetarutbildningen

Hanna Tiirinki, arbetslivsprofessor, Åbo universitet

10.15–10.30 Klient- och patientsäkerhet inom yrkesutbildningen

Dinah Arifulla, undervisningsråd, Utbildningsstyrelsen

10.30–10.45 SOTELIKA-nätverket och införandet av samnordiska kompetenser

Salla Seppänen, direktör, enheten för social- och hälsovårdsbranschen, Laurea

10.45–11.00 Undervisning om patientsäkerhet inom läkarutbildningen

Tuija Ikonen, professor i patientsäkerhet, Åbo universitet

11.00-12.00 Lunchpaus och nätverkande

12.00-14.00 Session II | Simulationer och posterpresentationer

Ordförande: Hanna-Leena Melender, bedömningsöverskötare, HUS och Susanne Salmela, utvecklingsöverskötare, Österbottens välfärdsområde

12.00–12.30 Simulationer för utveckling av klient- och patientsäkerhetskompetensen

Christoffer Ericsson, utbildningsansvarig lektor, Yrkeshögskolan Arcada
Minna Halinen, utbildningsöverläkare, Klient- och patientsäkerhetscentret

12.30–14.00 Parallellsession:

Posterpresentationer (session för muntliga posterpresentationer och väggpostrar)

Moderatorer: Susanne Salmela, utvecklingsöverskötare, Österbottens välfärdsområde och Hanna-Leena Melender, bedömningsöverskötare, HUS

12.30–14.00 Parallellsession: Simulationspresentation för närvarande (45 min. + 45 min.)

Individens roll vid simulationsundervisning. Den lärandes och lärarens perspektiv.

Minna Halinen, utbildningsöverläkare, Klient- och patientsäkerhetscentret

Simulering som verktyg för utveckling av system och processer.

Christoffer Ericsson, utbildningsansvarig lektor, Yrkeshögskolan Arcada

14.00-14:30 Kaffepaus

14.30-16.00 Session III | Individens förmåga och förstärkning av säkerhetskulturen i en organisation

Ordförande: Hanna Tiirinki, arbetslivsprofessor, Åbo universitet och Tuija Ikonen, direktör, Klient- och patientsäkerhetscentret

14.30–14.50 Kompetens för säker vård – hur kunskap och färdigheter kan stärka säkerhetskulturen

Christian Danielsson, Medicinskt sakkunnig, Leg. läkare, Med. dr., Socialstyrelsen

14.50–15.10 Helhetsutveckling och ledning av säkerhetskulturen

Teemu Reiman, docent, VTT

15.10–15.50 Resiliens och professionalism i arbete med människors hälsa

Laura Valli, FöD, FöM, PM, yrkeslärare, Resilienssikoulu

15.50–16.00 Sammanfattning

VII nationella seminariet om klient- och patientsäkerhet
4–5.9.2025

Säkerhetskompenta yrkespersoner

Kompetens för säker vård – hur kunskap och färdigheter kan stärka säkerhetskulturen”

Christian Danielsson

Christian är medicine och filosofie doktor

Specialkompetens inom

- Hälsa- och sjukvårdens kvalitet och patientsäkerhet
- Förändringsledning på systemnivå
- Hjärtats elektrofysiologiska utveckling

Christian är medicinskt sakkunnig inom patientsäkerhet på Socialstyrelsen i Sverige

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Competence for Safe Care

How Knowledge and Skills can Strengthen Safety Culture

Christian Danielsson, Medical officer, MD, PhD

4 September 2025

1. Patient safety in Sweden
2. The importance of patient safety education and training to strengthen safety culture
3. Nordic Framework for Patient Safety Knowledge and Skills
4. Next steps in Sweden

Population:
10,5 M

The Swedish healthcare system

- **National level:** Legislation, monitoring and mainly university education. Support and supervision through **government agencies** and authorities.
- **Regional level (21 Regions):** independent by constitution. Provides **healthcare** services.
- **Local level (290 Municipalities) :** provides **social services, elderly care** and **care for the disabled**.
- Every actor is responsible for managing and prioritizing its own healthcare resources.

The National Board of Health and Welfare

- We are an independent agency with a wide range of activities
- We produce and develop statistics, standards and knowledge for:
 - the Government and other actors in the field of healthcare
 - those working in health and medical care and social services
- We also evaluate and issues licenses for personnel in 21 occupational groups, including nurses and doctors
- Our work ensures that everyone has access to a shared national knowledge base

Deficiencies in patient safety cause great suffering and increased cost

Inpatient somatic care for adult per year, Sweden:

80 000

Patients suffer avoidable harm

2

Times more patients suffer avoidable harm if treated outside specialised unit or have an unplanned readmission

585 000

Extra inpatient days with avoidable harm

1 400

Deaths where avoidable harm contributed

30 000

Patients with avoidable harm require prolonged hospital stay

8

Billion SEK (0,8 bn Euro) in costs due to avoidable harm

460

Hospital beds that could have been used for something other than treating avoidable harm

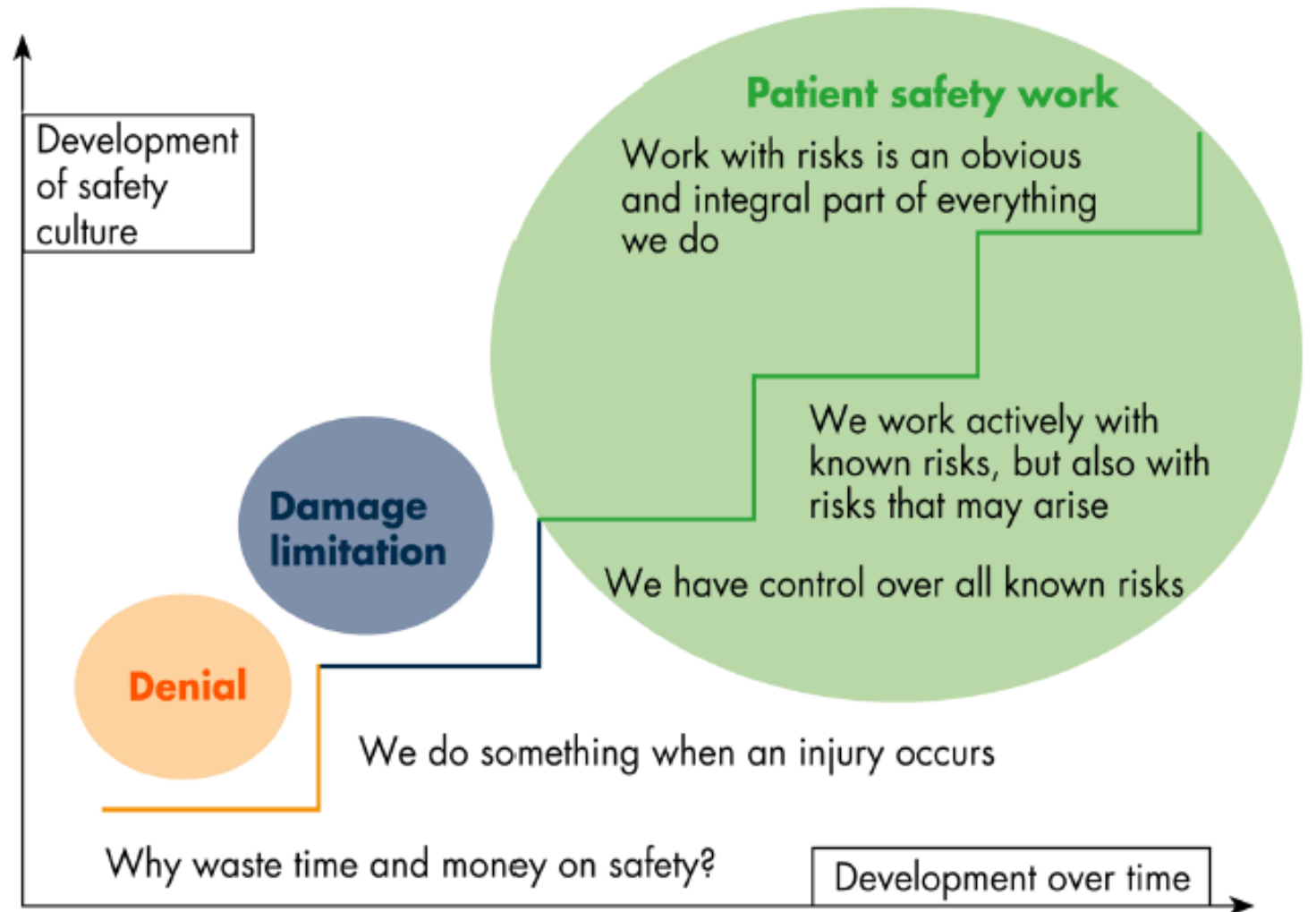
National Action Plan for Increased Patient Safety in Sweden 2025-2030

- Aims to help prevent patients from suffering from healthcare-associated injuries
- Aims to strengthen the patient safety work of authorities and healthcare providers so that safety increases at all levels within healthcare
- Serves as a basis for support and coordination in patient safety work
- Targets decision-makers

Working actively with Patient Safety

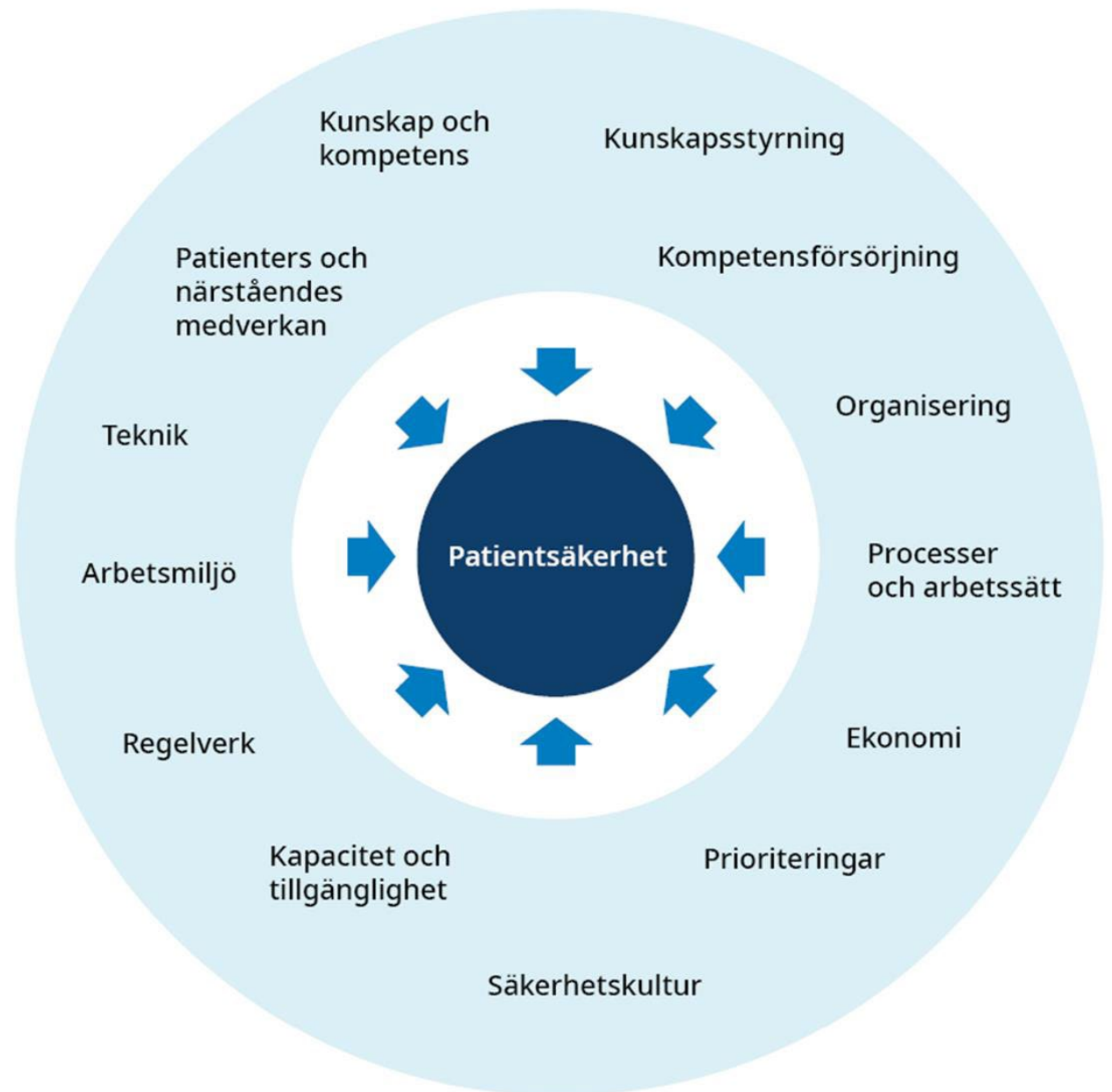
- Risk Awareness and preparedness
- Proactive instead of Reactive
- Increased learning from positive outcomes

Freely after: D Parker, NPSA, Managing risk in healthcare: understanding your safety culture using the Manchester Patient Safety Framework (MaPSaF), Journal of Nursing Management, 2009, 17.

Several system factors influence patient safety

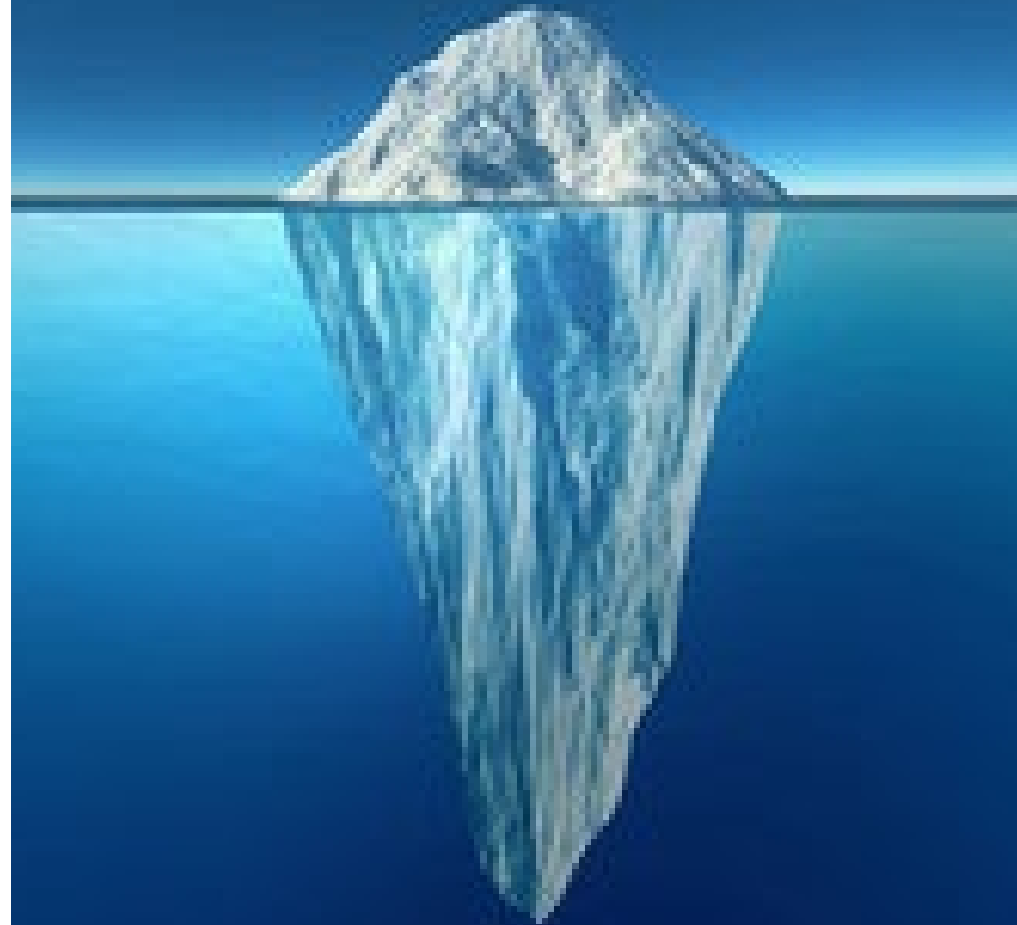
- Patient safety is influenced, strengthened, or challenged by several factors
- The impact can be direct or indirect and sometimes works in both directions

The organizational culture is the foundation of safety culture

- **Organizational culture** consists of the **perceptions and values shared** by the people within an organization. It can be described as **“the way we do things here.”**
- **Safety culture** refers to how the organizational culture influences the way events and other safety-related matters are interpreted within an organization
- It can greatly affect how safety is valued and managed. This is important both from a **patient safety perspective** and from a work environment perspective

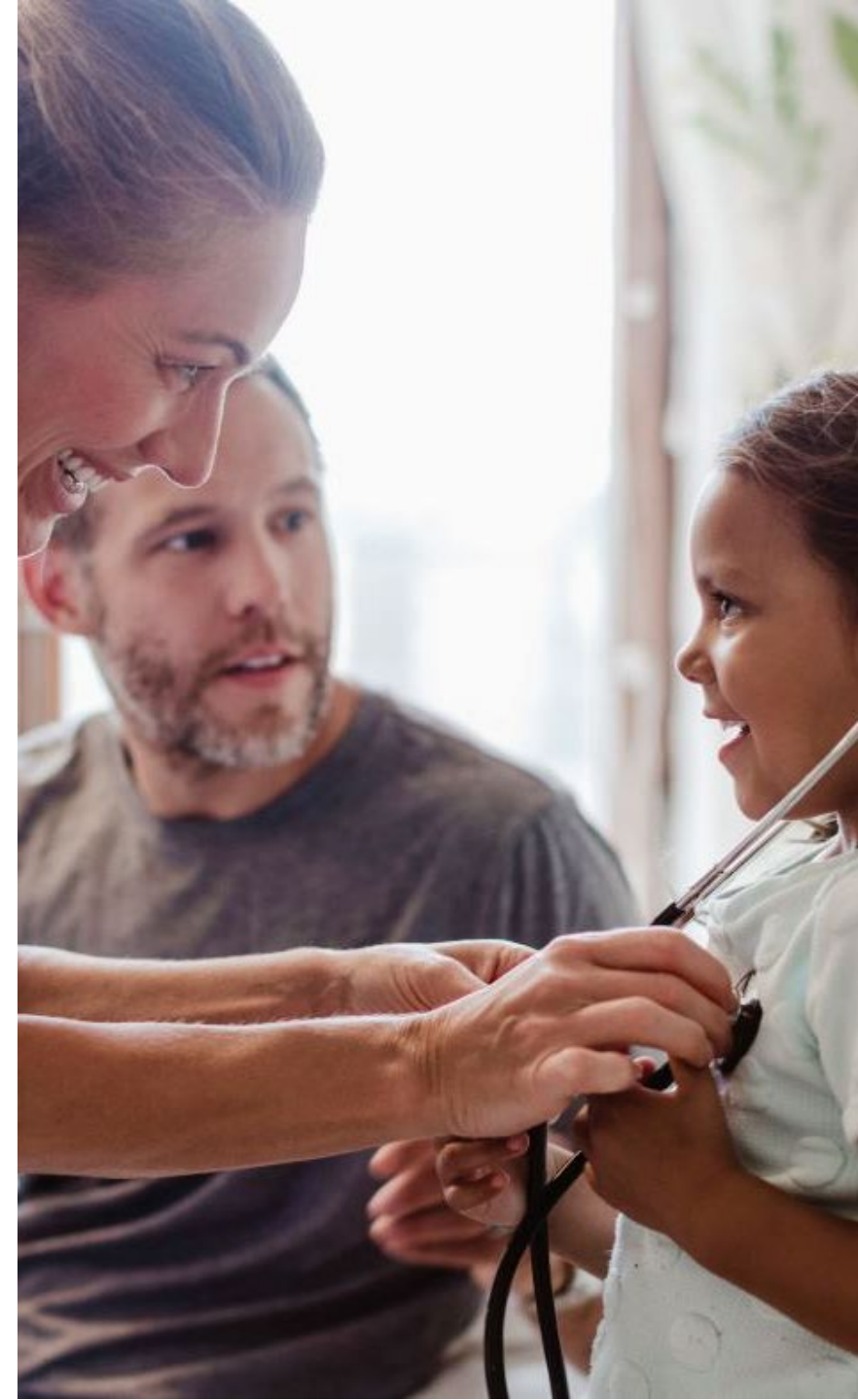
“The way we do things here”

Perceptions and values

A good safety culture is characterized by

- Active efforts to identify and minimize risks and harm
- An open work climate where staff feel safe to report, discuss, and ask questions about safety
- An approach where individuals are not blamed
- Employees with strong knowledge of safety and improvement work, at all levels
- An organization where employees are aware of the risk of adverse events
- An organization that learns from both adverse events and successes

Nordic Framework for Patient Safety Knowledge and Skills

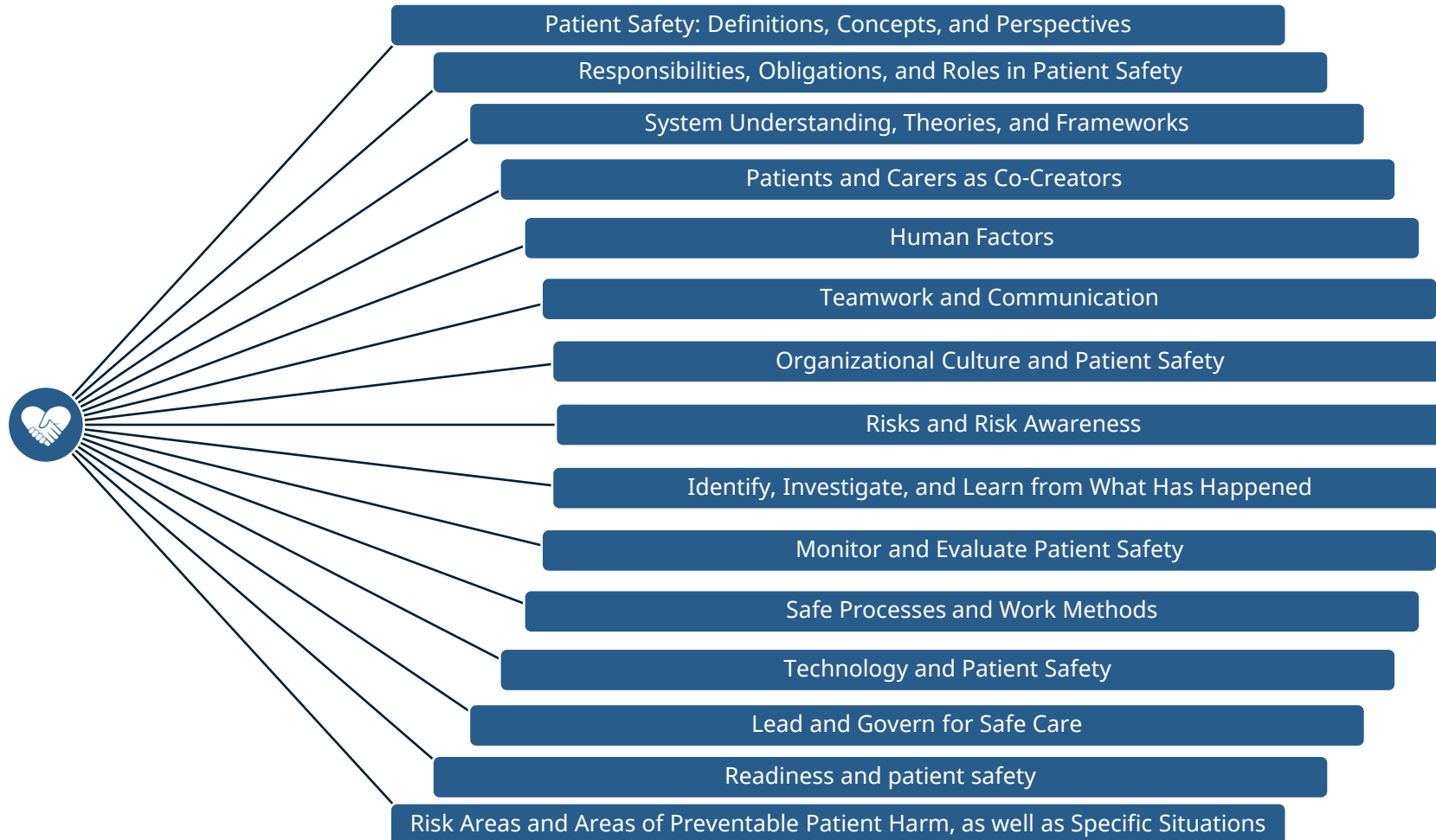
- Objective: contribute to systematic competence building with less variation to improve patient safety and reduce preventable harm in the Nordic countries
- Can be used e.g. in educational settings, onboarding programs, further education and other settings where healthcare workers and leaders receive training and education

A NORDIC FRAMEWORK FOR PATIENT SAFETY KNOWLEDGE AND SKILLS

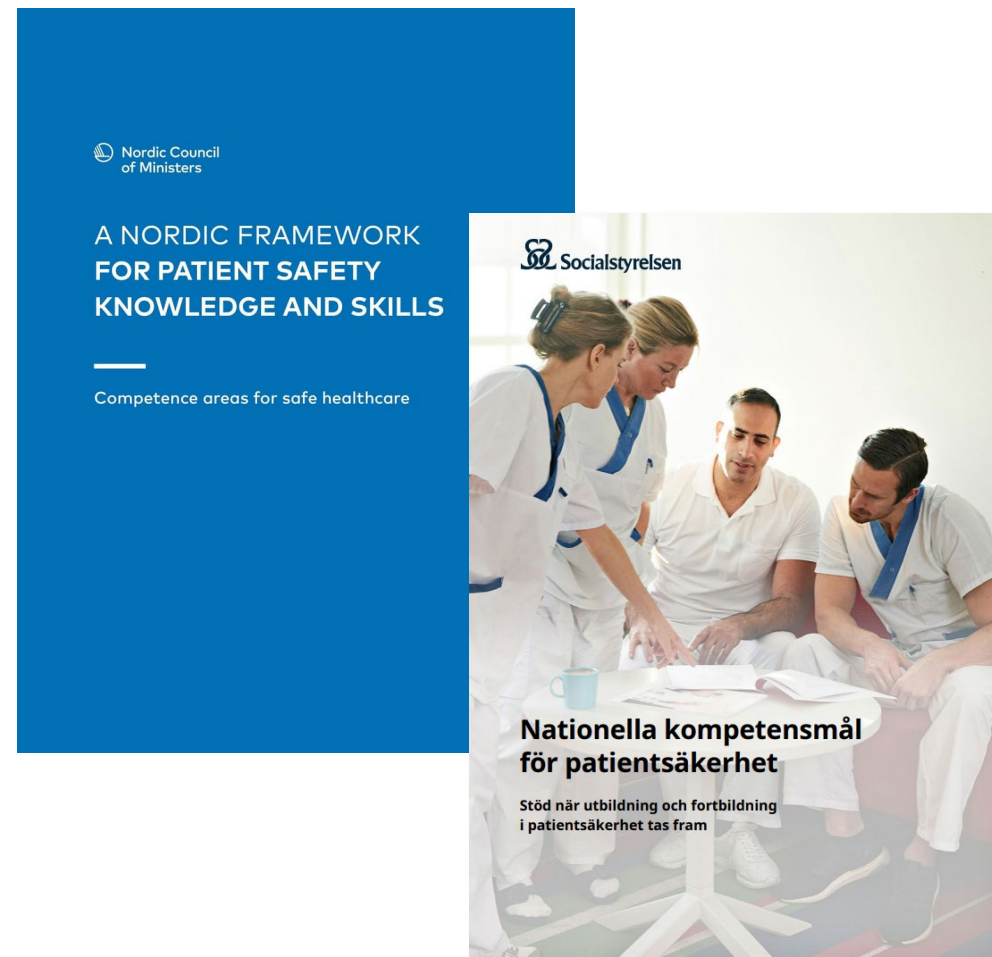
Competence areas for safe healthcare

Competence areas for patient safety

Next steps in Sweden

- Disseminate the competence goals and raise awareness
- Support implementation in healthcare university education and further education of staff
- Support specifically directed towards upper secondary healthcare education and municipal health and social care
- National competence goals IPC
- Training initiatives specifically targeted at managers and leaders at the strategic level
- Influence strategic conditions for education within patient safety

christian.danielsson@socialstyrelsen.se

Miten vahvistamme turvallisuuskulttuuria ylläpitäviä asenteita

Teemu Reiman, dosentti, VTT

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Turvallisuuskulttuurin kokonaisvaltainen kehittäminen ja johtaminen

Asiakas- ja potilasturvallisuuden VII kansallinen seminaari 4.-5.9.2025

TEEMU REIMAN | teemu.reiman@lilikoi.fi

26.9.2025

SAFETY CULTURE WITH PASSION

SISÄLTÖ

- Kulttuuri ja turvallisuuskulttuuri
- Johtamisen rooli turvallisuuskulttuurissa
- Turvallisuuskulttuurin kokonaisvaltainen kehittäminen
- Yhteenvedo

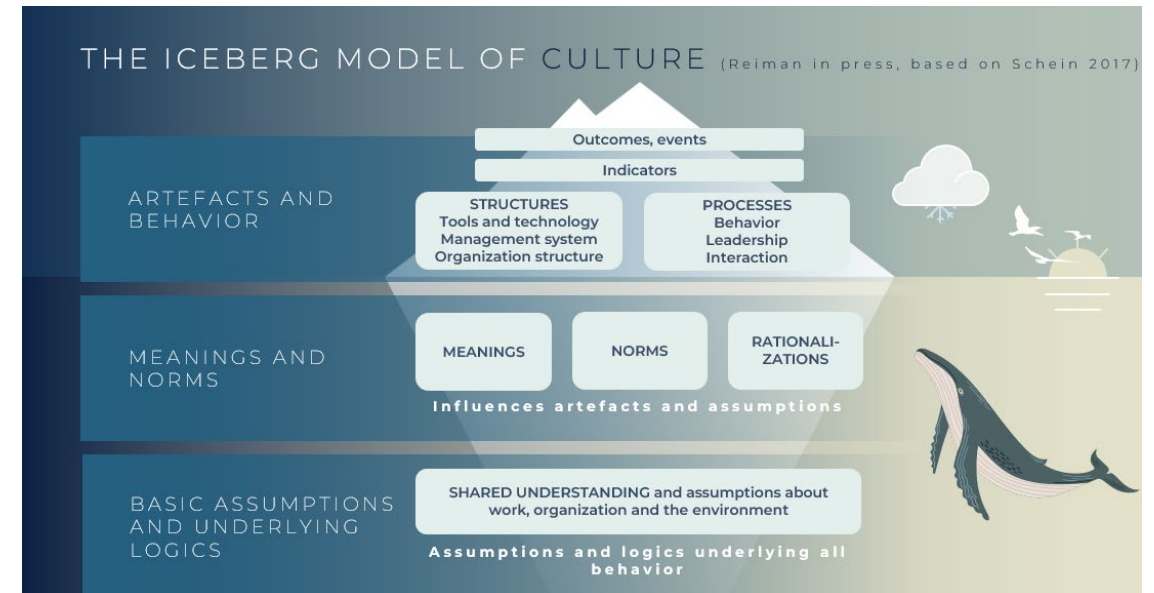
MITÄ ON KULTTUURI

- Kulttuuri ei ole syntyperäistä, vaan opittua
- Kulttuuri muodostuu kun olemme vuorovaikutuksessa toistemme kanssa
 - Normit, merkitykset, uskomukset ja oletukset
 - Kulttuuri on upotettu rakenteisiin, kuten teknologiaan, työkaluihin ja organisaatorakenteisiin
- Kulttuureja muodostuu eri tasoilla: kansalliset kulttuurit, ammatilliset / toimialakulttuurit, organisaatiokulttuurit, tiimi-/ryhmäkulttuurit
- Organisaatiotasolla kulttuuri muodostuu, kun työskentelemme yhdessä jaetun tehtävän parissa
- Kulttuuri on menneisyyden oppien vaikutusta nykyhetkeen - sitä kun yritämme ennustaa, mitä tulee tapahtumaan ja ymmärtämään, mitä tapahtui
- Kulttuuri on opittua, se vaikuttaa toimintaan ja se on osittain tiedostamaton

TURVALLISUUSKULTTUURI ON NÄKÖKULMA ORGANISAATIOKULTTUURIIN SILLOIN KUN HALUTAAN TARKASTEELLA ERITYISESTI TURVALLISUUTTA

(Turvallisuus)kulttuurin ytimessä ovat oletukset – ne ovat ryhmän oppimia tapoja havaita, ajatella, tuntea, toimia. Oletuksia ei tyypillisesti kyseenalaisteta, tai edes täysin tiedosteta.

Oletukset koskevat esimerkiksi sitä, mikä on tärkeää ja mikä ei ole, mitä riskejä työhön sisältyy, millaista on hyvä johtaminen, mistä asioista voi puhua ja mistä on hyvä vaieta.

Reiman, painossa

The culture of a group can be defined as the accumulated shared learning of that group as it solves its problems of external adaptation and internal integration; which has worked well enough to be considered valid and, therefore, to be taught to new members as the correct way to perceive, think, feel, and behave in relation to those problems. This accumulated learning is a pattern or system of beliefs, values, and behavioral norms that come to be taken for granted as basic assumptions and eventually drop out of awareness (Schein 2017).

TURVALLISUUSKULTTUURI NÄKYYPÄ SIINÄ MITÄ TEHDÄÄN – JA SIINÄ MITÄ JÄTETÄÄN TEKEMÄTTÄ

- *Mitä todella arvostamme, kun on tehtävä valintoja ja kompromisseja?*
- *Miten reagoimme virheiden tapahtuessa – syyttelemällä vai oppimalla?*
- *Miten kohtelemme toisiamme? Entä miten asiakkaitamme?*

Turvallisuuskulttuuria luodaan päivittäisillä valinnoilla.

Jokainen työntekijä muokkaa merkityksiä, luottamusta ja oppimista.

Oman käyttäytymisen pohtiminen on ensimmäinen askel kulttuurin kehittämisessä.

Johtamisella on keskeinen rooli kulttuurin luomisessa, ylläpitämisessä ja muuttamisessa

- Johtamista tapahtuu kaikilla organisaation tasoilla ja kaikilla tehtävänimikkeillä

JOHTAMISEN HAASTE: ERI TILAT JA TILANTEET VAATIVAT ERILAISTA JOHTAMISTA

- Osallistava vs. määräävä johtaminen
- Kokonaistavoitteet vs. paikalliset tavoitteet johtamisessa
- Yhtenäiset toimintatavat vs. erilaisuus (diversiteetti)
- Pysyvyys ja muutos

Reiman, painossa

Turvallisuuskulttuurin kokonaisvaltainen kehittäminen vaatii erilaisten johtamisperiaatteiden tasapainottamista (Reiman, painossa)

Turvallisuuskulttuurin kehittäminen vaatii paljon johtamiselta

(Reiman, painossa; myös Schein & Schein 2018; Edmondson, 2018; Tawfik et al. 2023)

1. **Kuuntele** ja **kysy** aitoja kysymyksiä, **opi** vastauksista
2. Kerro **miksi**, älä ainoastaan miten
3. Kannusta ihmisiä **osallistumaan**, älä rankaise viestintuojia
4. **Puutu** huonon turvallisuuskulttuurin mukaiseen toimintaan, riko hiljaisuus
5. Anna rakentavaa **palautetta** ja ole **tavoitettavissa**
6. Aseta järkeviä **rajoituksia** ja rajoja toiminnalle yhdessä henkilöstön kanssa
7. Huomioi paikalliset olosuhteet ja **sovella** yleisiä periaatteita kokonaisuus huomioiden
8. **Seuraa** toimintaa – tuloksia, tapaa toimia ja jaksamista

Yhteenveto: Johtaminen ilmentää, luo ja muuttaa organisaation kulttuuria

Organisaation kulttuuri vaikuttaa siihen, mitä pidetään hyvänä johtamisena

Kulttuurin systemaattinen kehittäminen vaatii kykyä asettua nykyisen kulttuurin ulkopuolelle ja saada ihmiset näkemään uusia tapoja jäsentää työtä ja toimintaa

Turvallisuuskulttuurin johtamisessa korostuvat läsnäolevuus, systeemiajattelu, mukautuva toiminta ja oma esimerkki

Johtajan on hyvä tiedostaa oma luontainen johtamistyylinsä sillä eri tyyliä perustuvat kilpaileville periaatteille

Eri tilanteet vaativat eri tyylistä johtamista – keskeistä on kyky tunnistaa minkälaista johtamista milloinkin vaaditaan, ja mukautua vaatimusten mukaan

LÄHDEVIITTEET

- Alvesson, M., & Sveningssson, S. (2024). *Changing Organizational Culture. Cultural Change Work in Progress* (Third Edition). Routledge.
- Caldwell, C. L. (2018). *Safety Culture and High-Risk Environments. A Leadership Perspective*. CRC Press.
- Cameron, K. S., & Quinn, R. E. (2011). *Diagnosing and Changing Organizational Culture. Based on the Competing Values Framework*. Jossey-Bass.
- Donovan, S.-L., Salmon, P. M., & Lenné, M. G. (2016). Leading with style: A literature review of the influence of safety leadership on performance and outcomes. *Theoretical Issues in Ergonomics Science*, 17(4), 423–442. <https://doi.org/10.1080/1463922X.2016.1143986>
- Edmondson, A. C. (2018). *The Fearless Organization: Creating Psychological Safety in the Workplace for Learning, Innovation, and Growth*. Wiley.
- Reiman, T. (in press). *Safety in Complex Organizations. A Cultural Approach*. CRC Press. ISBN 9781032789163.
- Reiman, T., Rollenhagen, C., Pietikäinen, E., & Heikkilä, J. (2015). Principles of adaptive management in complex safety-critical organizations. *Safety Science*, 71, 80–92. <https://doi.org/10.1016/j.ssci.2014.07.021>
- Schein, E. H. (2017). *Organizational Culture and Leadership* (Fifth Edition). Wiley.
- Schein, E. H., & Schein, P. A. (2018). *Humble Leadership. The Power of Relationships, Openness, and Trust*. Berrett-Koehler.
- Tawfik, D. S., Adair, K. C., Palassof, S., Sexton, J. B., Levoy, E., Frankel, A., Leonard, M., Proulx, J., & Profit, J. (2023). Leadership behavior associations with domains of safety culture, engagement, and health care worker well-being. *The Joint Commission Journal on Quality and Patient Safety*, 49, 156–165.

LILIKOI

SAFETY CULTURE WITH PASSION

RESEARCH & ANALYSIS
TRAINING
AUDITING
DEVELOPMENT
KEYNOTE LECTURES

lilikoi.fi

Kiitos!

TEEMU REIMAN, Ph.D. (Psych.), Associate Professor
Safety Management & Complex Sociotechnical Systems
teemu.reiman@lilikoi.fi